

[Rager.]

al Almindelighed skulde gaa over til det, er en anden Sag; men hvor det er konkurrence-nødvendigt, vil det blot sige, at man faar en anden, en højere Tarifenhed, idet man tariferer pr. Luftkilometer, og man vil dèr være ude over de Vanskeligheder, der ligger i dette her, hvad Vejlængde angaar.

Jeg har gerne villet gøre disse rent principielle Bemærkninger, idet jeg ikke dermed paa nogen Maade — selv om jeg ikke paa et Punkt skulde faa et tilfredsstillende Svar — tør gaa ind for i en Tid som den nuværende at afvise et Forslag som dette. Jeg ved jo ogsaa, at det har været nøje overvejet, før det er kommet frem paa dette høje Tings Bord, men det kan ikke nytte: det virker ubehageligt paa en, som det sikkert ogsaa har virket ubehageligt paa den højtærede Minister at skulle forelægge dette Forslag, at man i Virkeligheden skal ødelægge Arbejder for 13 Mill. Kr., Anlæg, der befinder sig i god og brugbar Stand, og Anlæg, som vi alle ved til syvende og sidst bliver den billigste og behageligste Mulighed for Transport saavel af Personer som af Gods.

Vesterager: Der er et Par Ting, som gør, at jeg tager Ordet ved denne Løjlighed. Før det første er det den Omstændighed, at en af de dødsdømte Baner findes i den Egn, som jeg er Repræsentant for. Det kan naturligvis ikke være særlig afgørende; men det har dog ogsaa sin Betydning for mig, idet det altid har været saadan, at jeg har fulgt den Egn med Interesse og følger endnu dens Udvikling med Interesse. Men det er ikke den eneste Grund. Vi lever i en Tid, hvor meget forandres, og hvor det er nødvendigt at bøje sig for den Udvikling, som nu en Gang foregaar. For Aar tilbage var det saadan, at Rigsdagsmændene skulde have en Bane i Lommen hjem med. Nu er det blevet saadan, at man skal have en Bane rullet sammen og nedlagt og have med sig hjem. Det viser sig, at hvad enten Udviklingen former sig paa den ene eller den anden Maade, saa sætter den Sindene i Bevægelse og faar Folk frem til at deltage i Diskussionen. Jeg tror, at den Udvikling, vi er inde i, er en saadan, at man maa gaa meget var-

somt frem, og jeg er ganske enig med den foregaaende Taler i, at det ikke er saa sikkert, at det bliver ved at staa som noget fast og urokkeligt, at det er nationaløkonomisk klogt at flytte Trafikken fra Jernvejene over til Landevejene. Jeg har før omtalt dette her og staaar stadig meget tvivlende overfor dette Spørgsmaal, om det i det lange Løb vil være besparende for Samfundet at foretage denne Forandring. Jeg er ikke saa sikker paa, om det ikke, hvis Sagen blev virkelig undersøgt, vilde vise sig, at det har været umaadelig dyrt saaledes at flytte en stor Del af Trafikken fra Jernvejene over til Landevejene. Men naturligvis, det er nu en Gang en Udvikling, vi er inde i, og derfor er det kommet dertil, at et Lovforslag som det her foreliggende ligger paa Rigsdagens Bord. Jeg tror, at Anlægene af Banerne har nogen Skyld. Det har jeg fremhævet før her fra denne Plads, at de er ikke anlagt alene med forretningsmæssige Hensyn for Øje; der er taget mangfoldige andre Hensyn, og derfor har det bagefter vist sig, at de slet ikke kan bære sig. Men det er ikke udelukkende Banernes Skyld og heller ikke ene Befolkningens Skyld. Man har, den Gang Banerne blev anlagt, været klar paa, at de skulde have Betydning for vedkommende Egne paa mangfoldige Omraader, ogsaa i kulturel Henseende, og bringe Fremskridt paa mange Maader for de Egne, Banerne skulde gaa igennem. Men saa kan man ikke bagefter forlange, at nu skal hele Anlægskapitalen forrente sig og Driften betale sig; det kan absolut ikke gaa. Man kan ikke stille et saadant Krav, naar man først har opstillet helt andre Formaal. Det bør der tages Hensyn til ogsaa i denne Tid, hvor man kritiserer saa stærkt, at Jernbandedriften giver Underskud. Mange Steder har man ikke været alt for fremsynet med Hensyn til de Anlæg, der er foretaget; det skal jeg villigt indrømme. Men det var nu en Gang Tidens Krav. Skylden laa undertiden hos Befolkningen; det er ogsaa kommet frem her i Debatten i Dag. Men jeg vil dog sige, at Befolkningen har ikke haft nogen særlig Indflydelse. Jeg ved i alt Fald for den Banes Vedkommende, jeg særlig kender, Skern—Videbæk-Banen, at den var ikke alt for fornuftigt anlagt til at begynde med. Jeg tror, det var en